

31.03.2014
f. ovrul

Nr. 837/C/2014

31.03.2014

NOTĂ

privind unele aspecte referitoare la aplicarea dispozițiilor art. 94 din Codul de procedura penală

Potrivit art. 94 alin. 1 din Codul de procedură penală, avocatul părților și al subiecților procesuali principali are dreptul de a solicita consultarea dosarului pe tot parcursul procesului penal, iar conform art. 94 alin. 2 din Codul de procedură penală consultarea dosarului presupune, între altele, dreptul de a obține fotocopii ale actelor dosarului.

Prevederile legale au generat o serie de discuții privind aplicarea acestora:

1. Astfel, s-a pus problema în ce măsură prin îndeplinirea de către organul judiciar a obligației de a pune la dispoziția părților și a subiecților procesuali fotocopiile unor acte cuprinzând date cu caracter personal (declarații, în cele mai multe cazuri) este afectat dreptul persoanei la protecția acestor date.

Mai concret, se pune întrebarea dacă eliberarea respectivelor fotocopii presupune eliminarea datelor cu caracter personal din conținutul acestora de către organul judiciar.

Analiza coroborată a dispozițiilor art. 3 lit. b și g, art. 5 alin. 1 și alin. 2 lit. c, art. 7 alin. 1 și alin. 2 lit. f și art. 8 alin. 1 lit. b din Legea nr. 677/2001 duce la concluzia că datele cu caracter personal pot să fie prelucrate (deci inclusiv transmise unei alte persoane – în speța noastră cea care primește fotocopiile) de către organele

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

de urmărire penală, fără acordul persoanei vizate. Excepție fac datele legate de originea rasială sau etnică, de convingerile politice, religioase, filozofice sau de natură similară, de apartenența sindicală, precum și datele cu caracter personal privind starea de sănătate sau viața, referitor la care trebuie analizat, în concret, dacă prelucrarea este necesară pentru constatarea, exercitarea sau apărarea unui drept în justiție¹

Pe de altă parte, însă, experiența a dovedit că riscul ca o persoană care ajunge în posesia fotocopiilor unor înscrisuri din dosarele penale să aducă la cunoștința publicului conținutul acestora nu este unul doar teoretic, iar organul judiciar care a eliberat fotocopiile nu poate limita o astfel de practică.

În consecință, se impune, în opinia noastră, ca la eliberarea fotocopiilor să se procedeze în mod similar celui în care se acționează atunci când acestea sunt solicitate în temeiul Legii nr. 544/2001 privind liberul acces la informațiile de interes public, deci înlăturându-se din conținutul actelor datele cu caracter personal.

---

¹ Potrivit art. 3 lit. b din Legea nr. 677/2001, constituie prelucrarea datelor cu caracter personal inclusiv dezvăluirea acestora către terți, prin transmitere, iar conform art. 3 lit. g prin terț se înțelege, între altele, orice persoană fizică, alta decât persoana vizată, operatorul sau persoana împuternicită sau persoanele care, sub autoritatea operatorului sau a persoanei împuternicite sunt autorizate să prelucreze date.

Ca urmare, transmiterea de fotocopii ale unor documente conținând date cu caracter personal către părți sau subiecții procesuali principali, ori apărătorii acestora se încadrează în noțiunea de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Ca regulă, potrivit dispozițiilor art. 5 alin. 1 din Legea nr. 677/2001, orice prelucrare legitimă a datelor cu caracter personal presupune consimțământul expres și neechivoc al persoanei vizate în acest sens.

Prin excepție însă, datele cu caracter personal se pot prelucra, deci inclusiv transmite către terți, fără acordul persoanei vizate, între altele atunci când prelucrarea este necesară în vederea îndeplinirii unei obligații legale a operatorului (art. 5 alin. 2 lit. c).

Ca urmare, prelucrarea datelor cu caracter personal din conținutul actelor aflate la dosarul penal, deci inclusiv transmiterea lor către terți, este posibilă fără consimțământul persoanei vizate.

Mai mult decât atât, potrivit art. 8 alin. 1 lit. b din Legea nr. 677/2001, prelucrarea datelor cu caracter personal având funcția de identificare (iar cele mai multe dintre datele din cuprinsul actelor de urmărire penală sunt de acest tip) este posibilă, în toate cazurile, chiar în lipsa acordului persoanei vizate, atunci când prelucrarea este prevăzută expres de dispoziția legală. Or, atât înscrierea datelor de identificare ale persoanelor în cuprinsul actelor de urmărire penală, cât și eliberarea de fotocopii de pe acestea sunt prevăzute expres de NCPP.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LĂNGĂ ÎNALȚA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

Timpul necesar pentru realizarea acestui demers se va avea în vedere la stabilirea datei eliberării fotocopiilor conform art. 94 alin. 3 din Codul de procedură penală, iar solicitantul va fi înștiințat despre aceasta încă de la depunerea cererii.

2. În ceea ce privește procedura efectivă de eliberare a fotocopiilor, aceasta urmează să fie stabilită de către conducerea fiecărei unități de parchet, în funcție de numărul unor astfel de cereri, de volumul de activitate al unității, în general, și de structura de personal, cu respectarea următoarelor reguli minimale:

- cererile formulate în temeiul art. 94 din Codul de procedură penală se vor soluționa în ordinea depunerii lor;

- la stabilirea datei și duratei consultării se vor avea în vedere criterii obiective (data depunerii, numărul de pagini care trebuie studiate/fotocopyate), pentru a se evita invocarea inegalității de tratament de către justițiabili;

- în cazul în care, în dosarele în care urmărirea penală se efectuează de către organele de poliție, acestea transmit procurorului cererile formulate potrivit art. 94 din Codul de procedură penală, procurorul se va pronunța cu privire la admiterea sau restricționarea accesului la dosar (având în vedere dispozițiile art. 94 din Codul de procedură penală) și va delega organelor de poliție dreptul de a stabili data și durata consultării (în condițiile art. 94 alin. 3, teza a II a din Codul de procedură penală); punerea la dispoziție a dosarului, în vederea studierii și eliberarea de fotocopii se vor realiza efectiv de către organele de poliție.

Referitor la acest ultim aspect se pune întrebarea dacă procurorul poate delega organelor de poliție și activitatea de realizare a fotocopiilor solicitate de avocat, ori doar punerea la dispoziție a dosarului pentru a studia actele acestuia ori pentru a nota date sau informații din dosar. Problema, deși aparent minoră, este una foarte importantă, în condițiile în care fotocopierea actelor este modalitatea de consultare a dosarului de natură să greveze cel mai serios activitatea organelor de urmărire penală.

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

Din punct de vedere teoretic răspunsul este, în opinia mea, afirmativ.

Astfel, potrivit art. 94 alin. 3 din Codul de procedură penală, în cursul urmăririi penale procurorul stabilește data și durata consultării într-un termen rezonabil. Acest drept poate fi delegat și organului de cercetare penală.

Observăm că textul face referire la „consultarea dosarului”, iar nu la studiul acestuia.

Or, noțiunea de „consultare” este definită de art. 94 alin. 2 din Codul de procedură penală ca presupunând dreptul de a studia actele dosarului, de a nota date sau informații din dosar, precum și de a obține copii pe cheltuiala clientului. Ca urmare, în cuprinsul alin. 3 al art. 94 din Codul de procedură penală noțiunea de „consultare a dosarului” va avea înțelesul definit de alin. 2, deci incluzând și dreptul de a obține fotocopii.

Este adevărat, în aparență, obținerea de fotocopii nu este susceptibilă de o durată în timp, ca studiul dosarului și notarea de informații din cuprinsul acestuia. Trebuie avut în vedere însă faptul că legea nu face referire la stabilirea datei și duratei pentru fiecare componentă a consultării în parte, ci are în vedere noțiunea în întregul său.

Stabilirea datei și duratei consultării trebuie înțeleasă ca demers unitar, constând în fixarea zilei și orei la care apărătorul se va prezenta pentru a începe studiul, a intervalului de timp pentru care se va avea la dispoziție efectiv dosarul, pentru lectura actelor și pentru a nota date și informații din cuprinsul acestuia, a momentului la care va indica actele a căror fotocopiare o solicită și a momentului la care îi vor fi remise fotocopiile.

Dacă am admite că ceea ce procurorul poate delega organului de cercetare penală este doar dreptul de a pune la dispoziție dosarul pentru studiere și notarea unor date și informații, ar însemna că admitem că termenul consultare are, în

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LĂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

cuprinsul art. 94 alin. 3 din Codul de procedură penală, un alt înțeles decât cel definit de art. 94 alin. 2 din Codul de procedură penală.

Or, o astfel de interpretare nu este permisă de dispozițiile art. 37 alin. 1 și 2 din Legea nr. 24/2000 referitoare la unitatea terminologică în cuprinsul unui act normativ.

Dincolo de considerațiile de ordin teoretic, soluția este de natură a răspunde și unor exigențe de ordin practic.

Prima dintre acestea se referă la faptul că, pentru a se efectua cu celeritate, consultarea dosarului trebuie făcută la sediul organului judiciar la care acesta se află. Ca urmare, în opinia mea, textul art. 94 alin. 3 din Codul de procedură penală lasă procurorului posibilitatea de a delega dreptul de a stabili data și durata consultării organelor de cercetare penală atunci când dosarul se află pe rolul acestora, fie pentru că efectuează urmărirea penală, fie pentru că le-a fost delegată efectuarea unor acte care presupun și transmiterea întregului material de urmărire penală.

Pe de altă parte, pentru a se evita atât restrângerea cât și exercitarea abuzivă a dreptului de a solicita consultarea dosarului, procedura trebuie privită integrat, în ordinea logică a etapelor pe care o presupune:

- studierea dosarului, pentru identificarea actelor care prezintă interes pentru formularea apărărilor clientului;
- notarea datelor și informațiilor din cuprinsul acelor acte de interes pentru apărare, care datorită specificului și conținutului lor, sunt susceptibile de consultare în acest fel (declarații, procese verbale de cercetare la fața locului, procese verbale de percheziție domiciliară, de exemplu);
- solicitarea de fotocopii ale actelor care presupun o analiză mai atentă, eventual cu sprijinul unui expert (rapoarte de constatare și expertiză, procese verbale de percheziție informatică, acte

MINISTERUL PUBLIC
PARCHETUL DE PE LÂNGĂ ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
CONSILIERI AI PROCURORULUI GENERAL

contabile, specificații tehnice, etc., emanând de la o altă persoană decât propriul client).

În acest context, a proceda, în aceeași cauză, la studierea dosarului la sediul organului de cercetare penală, urmată de trimiterea acestuia la parchet, pentru eliberarea fotocopiilor, ar duce la prelungirea nejustificată a procedurii.

Consilier al procurorului general,
ȘINC ALEXANDRA MIHAELA